

Oplæg til Kommissorium – Paragraf 17, stk. 4: Udvikling af havnebydel

1. Udvalgets ramme

Opgaven for et kommende §17, stk. 4-udvalg om udvikling af en havnebydel er defineret i henholdsvis konstitueringsaftalen og i byrådets forlig om havnen fra maj 2023. Udvalget er nedsat for perioden 1. januar 2024 – 31. december 2025 (2 år).

Udvalget arbejder under Plan-, Teknik- og Lokaldemokratiudvalget med at forberede byudviklingen af Næstved havnebydel. Udvalget skal udarbejde konkrete, afgrænsede og gennemarbejdede anbefalinger til, hvordan den fremtidige havnebydel kan planlægges og udvikles, og hvordan der skabes en bæredygtig byudvikling med sammenhæng til den resterende by og hele Næstved Kommune. Herunder også hvordan arbejdet skal organiseres. Endelig vil der blive arbejdet med midlertidige tiltag der tydeliggør visioner og retning for den kommende byudvikling.

Kompetencen i et §17, stk. 4-udvalg er rådgivende og sagsforberedende. Udvalget skal fungere inden for et begrænset område og en begrænset periode, hvilket i styrelseslovens § 17, stk. 4 er beskrevet som, at udvalget er rådgivende og midlertidige. Et § 17, stk. 4-udvalg må derfor ikke tillægges selvstændige beslutningskompetencer. Kompetencerne skal blive i det udvalg, § 17, stk. 4-udvalget er nedsat under.

Byomdannelsen af de bynære havnearealer forventes at løbe over en 25-30-årig periode eller mere. Det er en langstrakt proces, som kræver en overordnet plan og beskrivelse af omdannelsen, hvordan den skal organiseres og drives.

Udvalgets primære fokus skal være på langsigtet og strategisk byomdannelse. Udgangspunktet vil være på den fysiske planlægning i forhold til omdannelse af erhvervshavnearealerne til byudvikling. Herunder hvordan byudviklingen sikrer sammenhængene med den eksisterende by og resten af kommunen.

Kommissoriet for §17, stk. 4-udvalget godkendes af Byrådet.

2. Udvalgets sammensætning

Udvalgets medlemmer er sammensat af fire byrådsmedlemmer:

Formand: Linda Frederiksen (A)

Næstformand: (afventer udpegning)

Süleyman Yücel (V)

Kasper Schneider (I)

Anders Gjesing (A)

Tre eksterne medlemmer valgt ud fra et kriterie om, at kan bidrage med erfaringer fra andre og lignede projekter, herunder i forhold til finansiering/investorperspektiv, kommunale planlægning/udviklingsselskaber, forskningsmæssig viden og konkret etablering af lignede byområder. Udpegningen sker efter godkendelse i Plan-, Teknik- og Lokaldemokratiudvalget og Byrådet.

3. Udvalgets leverancer

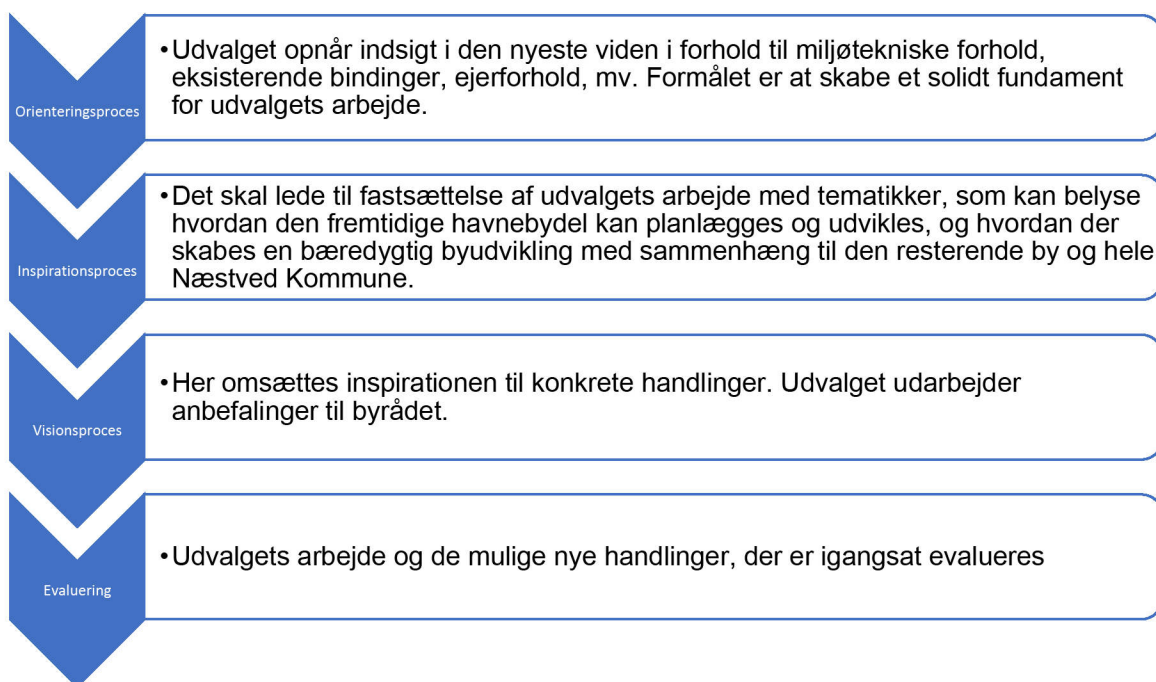
På baggrund af inspiration fra f.eks. andre kommuner, forskningsinstitutioner, erhvervslivet og borgere skal udvalget komme med forslag til, hvilke konkrete indsatser, der kan iværksættes for at nå målsætningen for deres arbejde.

Leverance 1: Der bliver arbejdet med midlertidige tiltag og interessentinddragelse, der tydeliggør visioner og retning for den kommende byudvikling.

Leverance 2: At udarbejde konkrete, afgrænsede og gennemarbejdede anbefalinger til, hvordan den fremtidige havnebydel kan planlægges og udvikles, og hvordan der skabes en bæredygtig byudvikling med sammenhæng til den resterende by og hele Næstved Kommune. Herunder også hvordan byudviklingen organiseres, eksempelvis via Offentligt-Privat Partnerskab (OPP), arealudviklingsselskab/byudviklingsselskab eller andre selskabsorganiseringer. Anbefalingerne skal indeholde beskrivelser af selve indsatsen med tilhørende beskrivelser af fordele og konsekvenser.

Leverance 3: At udvalget i en hvidbog med anbefalinger til byrådet peger på, hvordan visioner og principper for den kommende byudvikling konkret kan igangsættes. Fokus i anbefalingerne vil være på igangsættelse af den efterfølgende planproces og hvordan byudviklingen organiseres.

Processen foreslås at fungere som følger:

4. Forslag til mulige temaer og emner til udvalgets møder

- Visualisering: Første visuelle initiativer sættes i gang med henblik på en synlig engagerende/deltagende aktivitet for alle eksisterende og kommende interessenter.
- Omfang af borger-, erhverv og aktørinddragelse: Involvering af borgere, erhvervsliv og andre aktører vil være relevant for udvalgets arbejde – også for at sikre opbakning til den kommende byomdannelse. Det vil være relevant, at udvalget får til opgave at informere og indhente bidrag fra lokale borgere, erhvervsliv, interessenter og andre aktører.
- Midlertidighed: Udvalget kan fokusere på midlertidighed og undersøge hvilke tiltag som eventuelt vil kunne anvendes over en årrække, mens omdannelsen finder sted. Således at der skabes aktiviteter i området mens der bygges og omdannes, så området ikke blot bliver en byggeplads i en lang årrække, men også en bydel i bevægelse og forandring undervejs. De midlertidige tiltag skal understøtte og eksemplificere den byomdannelse, som ønskes på lang sigt, og dermed være med til at visualisere visionerne for byomdannelsen.

- Fokus i byudviklingen: Hvad skal være selve indholdet og funktioner i den nye bydel (boliger, erhverv, offentlige institutioner, kultur, natur, uddannelse, fritid mv.)? Hvordan sikres og skabes gode forbindelser og sammenhænge mellem den eksisterende by og den kommende bydel? Udgangspunktet vil være et overblik over ejerforhold for området og et tidligere udarbejdet volumenstudie.
- Organisationsformer for byomdannelsen: Hvordan skal udviklingsarbejdet og ejerskabet for selve byomdannelsen organiseres, f.eks. via et arealudviklingsselskab/byudviklingsselskab, Offentligt-Privat Partnerskab (OPP) eller andre selskabsorganiseringer? Herunder fokus på fordele og ulemper ved de forskellige organisationsformer, tidsperspektivet og graden af kommunal indflydelse.
- Rammerne for byudvikling: Området er underlagt en række miljømæssige forhold (støj, jordforurening, trafik, mv.) grundet en lang årrække som erhvervshavn og eksisterende erhvervsvirksomheder. De fremtidige byudviklingsmuligheder skal baseres på et samlet overblik over de nuværende forhold og eventuelle bindinger. Endelig kan det overvejes, om det skal indstilles til Byrådet, at der ikke igangsættes andre byudviklingsprojekter i Næstved by, da fokus skal være på inderhavnen.
- Partnere, som kan bidrage med erfaring og inspiration: Udvalget kan løbende vælge at indhente viden, inspiration og erfaringer fra andre kommuner, udviklere, fonde, foreninger, arkitekter, kulturelle eksperter mfl. Det vil desuden være relevant, at udvalget besigtiger andre relevante projektområder. Dette kunne eksempelvis være Odense, Aabenraa og Randers, hvor havneområder har gennemgået en lignende udvikling. Inddragelsen kan eksempelvis resultere i en arkitektkonkurrence med visionerne for byomdannelsen, mulighederne for at etablere et havnebad eller lignende.
- Næstved Erhvervshavn. Byudviklingen af inderhavnen hænger sammen med udfasningen af havneaktiviteterne i inderhavnen. Løbende koordinering og dialog med erhvervshavnen er derfor afgørende. Erhvervshavnen vil derfor løbende blive inddraget, for at sikre samspil mellem de to sideløbende processer. Næstved Erhvervshavn ejer en række bygninger i det område, som skal byudvikles. Byrådet har i forbindelse med den politiske beslutning om udflytning af erhvervshavnen ønsket en revideret ejerstrategi for havnen. Udvalget vil blive orienteret om samspillet mellem ejerstrategi og byudvikling.
- Inspirations- og idekonkurrence: Der skal skabes rammerne for at der kan udarbejdes en arkitektkonkurrence med mindst fire og helst fem forslag til hvordan den nye bydel kan indrettes og spille sammen med den eksisterende by. Konkurrencen kan eksempelvis gennemføres i 2025 med henblik på at forslagene oversendes til det kommende byråd (præsenteres i december 2025).

5. Mødestruktur og – kadence

Udvalget har fast mødekadence i perioden, som i udgangspunktet afholdes én gang om måneden. Møderne vil have karakter af temadrøftelser med henblik på at konkretisere anbefalinger.

Udvalget kan udover egen mødeaktivitet også afholde inspirationsture, innovationsworkshops, temamøder, debatpaneler eller lign. med udvalgte aktører og med fokus på konkrete emner. Arbejdsgrupperne kan f.eks. bestå af repræsentanter fra det lokale erhvervsliv, lokale kreative aktører mv.

Udvalgets arbejde igangsættes med et kick-off møde med relevante aktører.

Udvalget kan nedsætte relevante arbejds- og interessegrupper undervejs i perioden.

Udvalget skal sikre en tæt dialog med relevante lokale interessenter som eksempelvis Næstved Erhverv, lokale erhvervsdrivende, Næstved Havn mv. Formen aftales i udvalget i løbet af de første 6 måneder.

Udvalget vil som udgangspunkt to gange i både 2024 og 2025 inddrage det samlede byråd i dets arbejde. Formen herfor aftales i udvalget i løbet af foråret 2024.

6. Økonomi

Vederlag:

Ved anden behandlingen af styrelsesvedtægten d. 7. december 2021 blev bevilling for §17, stk.4-udvalget vedtaget. Det fremgår, at §17, stk.4-udvalget kan have op til 7 medlemmer, hvoraf en er formand. Formandsvederlaget udgør 123.991,50 kr. og udvalgsvederlaget udgør 37.172,00 kr. pr. udvalgsplads. Det giver et samlet udvalgsvederlag for 6 udvalgspladser på 223.032,00 kr. Det vil sige, at i alt en samlet bevilling på 347.023,50 kr.

Midler til arbejdet

Der er i 2024 afsat 200.000 kr. i alt til udvalgets arbejde, og der også i 2025 er afsat 200.000 kr. i alt til udvalgets arbejde. Disse midler kan benyttes til udvalgets arbejde som f.eks. inspirationsture, visualiseringer midlertidige tiltag mv.